

KURDWANÓW

Lokalizacja (historyczna i współczesna)

KURDWANÓW, powiat sochaczewski woj. rawskiego (ob. powiat Sochaczew woj. mazowieckiego) / dekanat sochaczewski archidiecezji czersko-warszawskiej diecezji poznańskiej (ob. dekanat Sochaczew, archidiecezja warszawska)

KOŚCIÓŁ PAR. PW. PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO, kompletna polichromia wnętrza i pierwotnej części nawy, para *panneaux* dekoracyjnych na płótnie na ścianie ołtarzowej

Datowanie (z fazami)

4. ćw. XVIII w.

Fundator / fundatorzy

nieustaleni

Wykonawcy (osoby, warsztat, krąg artystyczny)

niezidentyfikowani

Historia powstania

Obecny kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego w Kurdwanowie pochodzi z 1676 r. i znajdował się pierwotnie w regionalnym ośrodku pątniczym św. Rodziny w pobliskich Miedniewicach pod Wiskitkami i służył tam za pierwszą kaplicę. Translokowany w 1737 r. z fundacji Goszczyńskiego, generała wojsk polskich.

Przekształcenia, remonty, konserwacje

Generalny remont 1909, rozbudowa 1934-1938 w stylu podhalańskim o dwa przęsła nawy na zachód i poprzedzony wieżą, wg projektu Kazimierz Wędrowskiego i B. Kowala. Polichromia na ścianach i *panneaux* odkryta w 2004 r. w trakcie ostatniego remontu przeprowadzonego z inicjatywy prob. ks. Macieja Mroczkowskiego.

Kompozycja / układ

Dekoracja ścian z pasem lamperii i od góry z iluzjonistycznym gzymsem profilowanym z pasem kimationy jońskiego (wole oczy), przy łuku tęczowym z pojedynczą lizeną o marmoryzowanym trzonie i z uskrzydloną główką z zawieszonym na szyi na tasiemce małym krzyżem greckim, z rzędem zacheuszków w kształcie ciemnougrowych krzyży greckich o rozszerzonych końcach ramion na białych tłach i okolonych ciemnozielonymi wieńcami laurowymi wiązanyymi skrzyżowanymi wstążkami; w prezbiterium wokół okien proste opaski z białawą i ciemnoszarą listwą, pod dolną krawędzią ugrowa uskrzydłona główka anielska ujęta podwieszonymi na guzkach girlandami, z rocaillową kampanulą na osi.

Zespół trzech *panneaux* na ścianie wschodniej, wokół ołtarza głównego, o identycznej szerokości, zawieszonych obecnie na wysokości wejścia do zakrystii. Dwa skrajne w formie wąskiego prostokąta stojącego, środkowy znacznie krótszy, wszystkie zamknięte od góry wspólnym z pozostałymi ścianami gzymsem; w skrajnych wysokie konchowe nisze, w których na niskich cokolikach ze spływami wolutowymi przyklejający aniołowie-diakoni w tunikach o rozciętych ramionach i bocznych połach szat (lewy w błękitnej, prawy w zielonkawej), pochyleni ku ołtarzowi i ujmujący w rękach złotawe kadzielnice.

Ikonografia

Program treściowy dekoracji malarskiej podporządkowano funkcjom kultowym świątyni: aniołowie ukazani na *panneaux* adorują Najśw. Sakrament w tabernakulum i podczas Mszy św., zacheuski są pamiątkami konsekracji świątyni a zarazem św.św. Apostołów, jako filarów Kościoła powszechnego i fundamenty samego budynku. Pozostałe elementy podziałów i zdobienia przynależą do mającej waloryzować skromne drewniane wnętrze iluzjonistycznej szaty architektonicznej.

Analiza formalno-stylistyczna

Dekoracja rokokowo-klasycystyczna z 4. ćw. XVIII w., genetycznie w części (figury anielskie i cokoliki) zależna od graficznych źródeł augsburskich i południowoniemieckich. Z uwagi na użycie *panneaux*

olejnych na płótnie można domniemywać, że anonimowy autor nie był zaznajomiony z technikami malarstwa monumentalnego.

Źródła i literatura przedmiotu

Katalog zabytków sztuki w Polsce, t. 10: *Województwo warszawskie*, red. I. Galicka i H. Sygietyńska, z. 24: *Powiat sochaczewski*, oprac. I. Galicka, H. Sygietyńska, D. Kaczmarzyk, Warszawa 1973, s. 19; B. Kwiatkowski, *Parafie dawnego dekanatu sochaczewskiego*, Paprotnia 1998, s. 137-138; H. Sienkiewicz, *Z zapachem starego drewna : peregrynacje do drewnianych kościołów Mazowsza*, cz. 1, Warszawa 2011, s. 177-180; A. Wiśniewski, *Kościoły drewniane Mazowsza: przewodnik*, wyd. 2 popr. i rozszerz., Pruszków 2016, s. 274-275.

Fotografie:

Kurdwanów, kościół par. pw. Przemienienia Pańskiego, widok ogólny wnętrza w kierunku prezbiterium, polichromia ścian i panele dekoracyjne, 4. ćw. XVIII w., proj. i wyk. nieustalony warsztat lokalny, fot. MW, 2018.

Kurdwanów, kościół par., widok ogólny ściany południowej prezbiterium, 4. ćw. XVIII w., proj. i wyk. nieustalony warsztat lokalny, fot. MW, 2018.

Kurdwanów, kościół par., widok ogólny ściany południowej nawy, polichromia ścian, 4. ćw. XVIII w., proj. i wyk. niustalony warsztat lokalny, fot. MW, 2018.

Kurdwanów, kościół par., prezbiterium, widok ściany ołtarzowej z panelami dekoracyjnymi po bokach ołtarza głównego, 4. ćw. XVIII w., proj. i wyk. nieustalony warsztat lokalny, fot. MW, 2018.

Kurdwanów, kościół par., prezbiterium, panel dekoracyjny po lewej stronie od ołtarza głównego, 4. ćw. XVIII w., proj. i wyk. nieustalony warsztat lokalny, fot. MW, 2018.

Kurdwanów, kościół par., prezbiterium, fragment panelu dekoracyjnego po prawej stronie od ołtarza głównego, 4. ćw. XVIII w., proj. i wyk. nieustalony warsztat lokalny, fot. MW, 2018.

